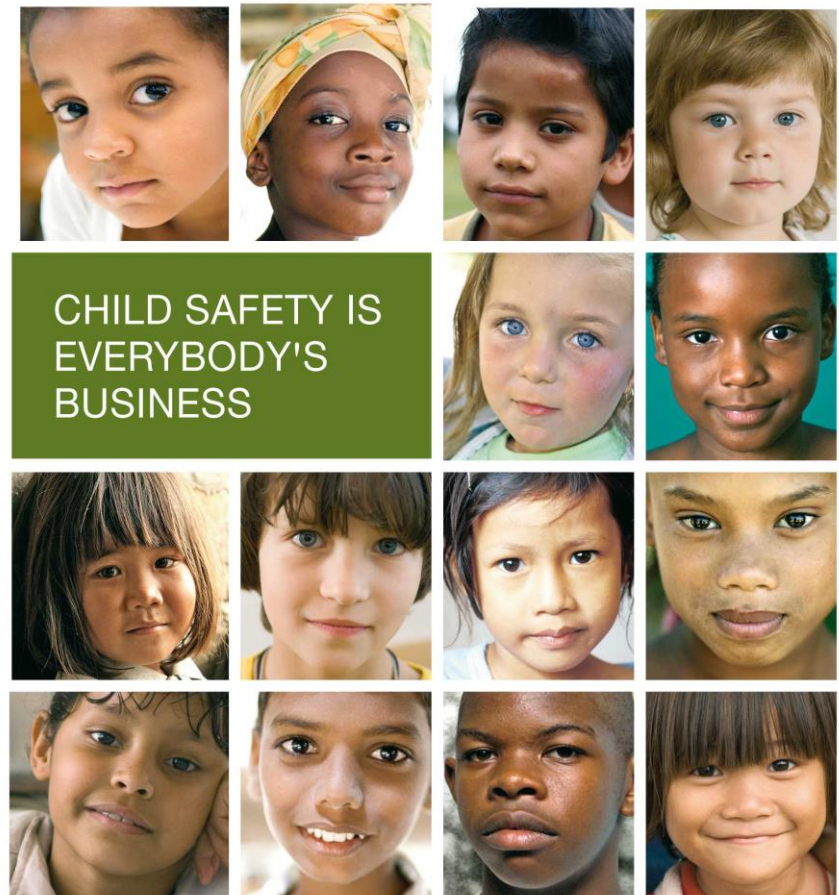

SOS Балдар Айылдарынын Жүрүм-турум Кодекси

Жүрүм-турум кодексин колдонуу жана жайылтуу жөнүндө бардык мүчө болгон ассоциациялар үчүн жетектөөчү жоболор.

Балдардын коопсуздугу – ар бирибиздин ишибиз!

Аббревиатуралардын тизмеси:

БК – Башкы Катчылык

УА – Улуттук Ассоциация

ИКА – Илгерилетүүчү жана колдоо көрсөтүүчү Ассоциация

1. Ушул жетектөөчү жобоолордун максаттары

Жүрүм-турумдарга карата так күтүүлөрдү көрсөтүү менен, SOS Балдар айылдары биз кызматташ болгон балдарга, кызматкерлерге, бирдикте аракеттенишкен адамдар менен шериктештиктерге карата сый жана татыктуу жүрүм-турумда болууга дем берүүгө, ошондой эле зордук-зомбулуктун ар кандай түрүнө жол берген жүрүм-турумдан коргоо шартын балдарга таасир берүүгө умтулушат. Ошону менен бирге, жүрүм-турум кодекси SOS Балдар айылдары менен аракетте болушкан кызматкерлер менен адамдардын арасында кесиптик тажрыйбанын сакталышынын маанилүүлүгү жөнүндө маалымдуулугун жогорулатууга, ошондой эле жашоонун этикалык түрүн алып жүрүүгө багытталган.

Жүрүм-турум кодексинин негизги максаты баланы коргоого багытталат. Ошентип, жүрүм-турум кодекси балдарды коргоо боюнча биздин Саясатты жана балдардын коопсуздугун камсыздоо боюнча тиешелүү жол-жоболорду толуктап турат. Андан сырткары, жүрүм-турум кодекси SOS Балдар айылдарынын жана мекеме менен байланышкан бардык жеке адамдардын аброюн коргойт.

SOS Балдар айылдарынын Жүрүм-турум кодекси Башкы Катчылык (БК) жана бардык ассоциация-мүчөлөр (УА жана ИКА) үчүн түзүмдүк негизди (минималдык стандарттарды) аныктайт. Ушул минималдык стандарттардын негизинде БКдагы жана бардык ассоциация-мүчөлөрдөгү кадр менеджменти жергиликтүү улуттук мыйзамдарга жана социалдык-маданий өзгөчөлүктөргө жараша өздөрүнүн өзгөчө жүрүм-турум кодексин иштеп чыгууга же адаптациялоого тийиш.

Жүрүм-турумдун ушул жетектөөчү жоболору улуттук директор (мындан ары текст боюнча УД) жана персоналды өнүктүрүү боюнча менеджер (мындан ары текст боюнча ПЕМ) үчүн жүрүм-турум кодексинин айрым параграфтарына түшүндүрмөлөрдү, багыттарды жана маалыматтарды берет жана сөзсүз түрдө аларга тиешелүү жергиликтүү шарттарда SOS Балдар айылдарынын жүрүм-турум кодексинин мындан ары

колдонулушуна жана жайылтылышына көмөктөшөт. Ушул жетектөөчү жоболор – SOS Балдар айылдарынын ассоциация-мүчөлөрүнүн суроолорунун, комментарийлеринин жана кери байланыштарынын негизинде каралып жана жаңыланып туруучу чырыгы документ.

1. Баланы коргоо контекстиндеги жүрүм-турум кодекси

Жүрүм-турум кодекси балдарды коргоо боюнча SOS саясатын жайылтуу процессинде адам ресурстарын жана менеджерлерди өстүрүү үчүн, өзгөчө, таасирденүүнү, отчеттуулукту жана маалымдуулукту жогорулатуу маселелерине жоопкерчиликте болгон кызматкерлер үчүн маанилүү курал болуп саналат.

Жүрүм-турум кодекси кызматкерлерди тандоодо жана сактоодо адам ресурстарынын өнүгүү процессин колдойт. Алар болсо мындан ары кайраттуулук, жактоочулук, ишеним жана ишеничтүүлүк сыяктуу биздин негизги баалуулуктарыбызды колдоого алат. Ошол эле учурда, жүрүм-турум кодекси SOS персоналдынын жана мекеме менен байланышта болгон кызматкерлердин туура эмес жүрүм-турумуна карата чараларды колдонуу үчүн да курал болуп кызмат кылат. Мисалга алсак, айрым өлкөлөрдө сексуалдык жумушчулардын (эрезеге жете электердин) кызматын же балдар порнографиясын пайдалануу мыйзамсыз болуп эсептелбейт. Бирок, мындай жүрүм-турум жумуш убагындагыдай сыяктуу эле, андан сырткары убакта да SOS Балдар айылдарында иштеген адамдар үчүн туура келбеген жүрүм-турум катары бааланат.

Белгилей кетүү: Укукка каршы келген аракеттердин же жүрүм-турумдун кесепеттери улуттук мыйзамдарда жана юрисдикцияда аныкталган. Ошентип, SOS Балдар айылдарынын жүрүм-турум кодекси негизинен мыйзамсыз деп каралган жана тиешелүү жергиликтүү укукту ишке ашыруу органдары алектенген аракетке/жүрүм-турумга таянбайт.

1. Жүрүм-турум кодексинин аракеттенүү чөйрөсү: максаттуу тобу жана жайгашкан жери

Ушул жүрүм-турум кодекси SOS Балдар айылдарынын бардык кызматкерлерине (SOS энелерди кошкондо), Башкармалыктын мүчөлөрүнө, кызмат менен жабдып туруучуларга (мисалы, кеңеш берүүлөр жана күзөт агентствосу, техникалык тейлөө, сыяктуу жалдануучулар) жана волонтерлерге карата колдонулат. Бул жерде жана мындан ары текст боюнча максаттуу топ «кызматкерлер жана өнөктөштөр» деп аталат.

Ушул Жүрүм-турум кодекси масс-медиа өкүлдөрү, демөөрчүлөр жана келүүчүлөр ж. б. үчүн Жүрүм-турум кодексин иштеп чыгуу үчүн негиз болуп кызмат кылышы да мүмкүн.

Ушул Жүрүм-турум кодекси чукул жардам көрсөтүү боюнча программаны кошкондо, SOS Балдар айылдары жайгашкан бардык жерде колдонулат.

2. Жүрүм-турум кодексинин жергиликтүү мазмунга ылайык келишин тастыктоо

SOS Балдар айылдарынын Жүрүм-турум кодекси SOS Балдар айылдарынын ассоциация-мүчөлөрү үчүн иштеп жаткан (УА жана ИКА) минималдык стандарттардын жана принциптердин негизги тобун аныктайт. Персоналды өстүрүү үчүн жоопкерчиликтүү болгон УА кызматкерлери ушул Жүрүм-турум кодексинин жергиликтүү мазмунга, айрыкча, жергиликтүү эмгек мыйзамдарына туура келишине колдоо көрсөтүүлөрү зарыл. Балдарды коргоо боюнча байланыш адамы болуп эсептелген улуттук кызматкерди же балдарды коргоо боюнча жөнгө салуучу улуттук жоболордун (мисалы, эрезеге жетүү, балдарды коргоого тийиштүү маселелер) киргизилишинин камсыздалышы үчүн ушул ишке юристти тартуу сунушталат.

Социалдык-маданий контекстинде туура жана туура эмес жүрүм-турум катары эмне бааланары тууралуу дискуссияга персоналдын тартылышы ар бир кызматкердин жана өнөктөштүн Жүрүм-турум кодексин жактагандыгы үчүн бекем базаны түзөт. Ошол эле учурда, бул талкуулар SOS Балдар айылдарынын кызматкерлерине, өнөктөштөрүнө жана балдарга урмат-сый менен мамиле кылуу маселелериндеги маалымдуулукту жогорулатат.

3. Жүрүм-турум кодексинин колдонулушу

Жүрүм-турум кодекси улуттук мазмунга ылайык адаптацияланар замат, ал жергиликтүү элдин тилинде бардык кызматкерлер жана өнөктөштөр колдонушу үчүн даяр жана жеткиликтүү болууга тийиш (маалымат такталарында, интернетте ж.б. жайгашат). Анын принциптерин жана алардан күтүлгөн жүрүм-турумду анык түшүнүү жана колдонуу үчүн кызматкерлердин жана өнөктөштөрдүн Жүрүм-турум кодексин талкуулоого мүмкүнчүлүктөрү болууга тийиш экендигин тажрыйба көрсөттү. Ошентип, кызматкерлерди жана өнөктөштөрдү Жүрүм-турум кодекси менен тааныштырууда аларга көмөк көрсөтүү максатында, УД окуу материалынын набору менен (бет ачарлар, суроолор жана жооптор; айрым мисалдардын каралышы) камсыз болушат.

Жүрүм-турум кодекси SOS Балдар айылдарында иштөө үчүн жана өзүнүн таасиринин чөйрөсүндө балдар менен иштөөдө алдын алуучу шарт катары бардык кызматкерлер менен өнөктөштөр тарабынан макулдашууга жана кол коюлууга тийиш.

Ушул Жүрүм-турум кодексинин киргизилиши жетекчиликтин жана адис персоналдын жоопкерчилигинде жатат. Бирок, бардык кызматкерлерге жана өнөктөштөргө өздөрүнүн жетекчилери менен Жүрүм-турум кодексинде камтылган принциптердин жана стандарттардын үстүндө ойлонууга жана талкуулоого мүмкүнчүлүк берилет. Жаңы кызматкерлер жана өнөктөштөр менен контракт түзгөнгө чейин же алардын сыноо мөөнөтүнүн ичинде кодексин бардык принциптерин жана стандарттарын макулдашып алуу зарыл. Иштеп жатышкан кызматкерлер жана өнөктөштөр да принциптерге жана стандарттарга кол койгонго чейин, алардын жылдык өнүктүрүү аңгемелешүүсүнүн убагында өздөрүнүн жетекчилери менен Жүрүм-турум кодексин талкуулоо мүмкүнчүлүктөрүнө ээ болууга тийиш.

Ушул документтин кол коюлган көчүрмөсү эмгек келишиминин бөлүгү катары кызматкерге берилет. Кол коюлган экинчи көчүрмөсү SOS Балдар айылдарына кызмат көрсөтүүчү өнөктөштөр менен кызматташуу жөнүндөгү келишимге/өздүк делосуна тиркелүүгө тийиш жана өнүгүүнүн жылдык жыйынтык аңгемелешүүсүнүн убагында жакшы же канааттандырарлык эмес ишке баалоо жана мониторинг жүргүзүү үчүн чек катары колдонулушу мүмкүн. SOS Балдар айылдары

ар бир кызматкер алардан күтүлгөн жүрүм-турумга ылайык иштегенге түрткү берген жумушчу чөйрөсүн түзүү үчүн жоопкер болушат.

Жүрүм-турум кодекси – бул чыныгы жана акырындык менен өзгөрүүчү документ жана мезгил-мезгили менен кайтадан каралып чыгуучу тема.

1. СЫЙ ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТҮҮ ЖҮРҮМ-ТУРУҮДҮН КАМСЫЗДАЛЫШЫ	
Жүрүм-турум кодекси	Жетектөөчү жоболор жана менеджмент үчүн түшүндүрмөлөр
SOS Балдар айылдары мекеменин чегинен сырткары болгон, бизге гуманисттик принциптери жана баланын укуктарын коргоо боюнча жоболорго ылайык иштөөгө жардам берген жетектөөчү жоболордун жана башка эрежелердин бар экендигин таанышат. Жогоруда сөз болгон эрежелер жана жетектөөчү жоболор ушул Кодексти иштеп чыгууда колдонулду.	Айрыкча, Жүрүм-турум кодекси БУУнун Башкы Катчылыгынын (ST/SGB/2003/13) «Сексуалдык эксплуатациядан жана сексуалдык зордук-зомбулуктан коргоо боюнча өзгөчө чаралар» Бюллетенине таянат. Ал сексуалдык эксплуатацияны жана зордукту алдын алып сактап калуунун 6 орчундуу принцибинен турат.
Ушул Жүрүм-турум кодексин SOS Балдар айылдарынын мекемелеринде туруктуу жана келишимдин негизинде иштегендердин же мекеме менен кандайдыр башка формалдуу мамиледе болгондордун ар бири аткарууга милдеттүү.	Максаттуу топко түшүндүрмө – кызматкелер, волонтерлор, жалданып иштегендер, кеңеш берүүчүлөр ж.б.
1.1. Мен, SOS Балдар айылынын мекемесинин жумушчусу/өнөктөшү катары, өзүмдүн ишимде жана жеке турмушумда - SOS Балдар айылынын өкүлү болуп саналарымды түшүнөм. Менин мамилем жана жүрүм-турумум балдарга жана кесиптештериме, ошондой эле бүтүндөй мекеменин аброюна чоң таасирин тийгизерин түшүнөм. Ошондуктан, мен мекемедеги сыяктуу эле, андан сырткары жерлерде да өзүмдү татыктуу алып жүрүү жоопкерчилигин мойнума аламын. Ошону менен бирге, мен жашаган жана иштеген жеримдеги жергиликтүү мыйзамдарга баш ийүүгө жана жогоруда саналып өткөн мекеменин орчундуу баалуулуктарына жараша аракет кылууга милдеттенем.	1.1. SOS мекемелеринде кызматкерлердин жеке турмушуна кийлигишүү же жумуш убагынан сыткары алардын жүрүм-турумуна мониторинг жүргүзүү ниети жок. Бирок, эгер кызматкердин кесиптик ролунан сырткары, анын ылайыксыз жүрүм-турумунун фактылары билинген учурда мекеменин аброюна карата күнөм туулушу күтүлсө, анда мындай учурда SOS тун бул адамга каршы чараларды колдонушу эч кандай шек жаратышы мүмкүн эмес.
1.2. SOS Балдар айылдарына өз-ара мамилеси бар адамдар жана кесиптештерим менен, жаштар менен, балдар менен өз ара мамилелеримде мен өзүмдүн аракетимде, сүйлөгөнүмдө, жана жаңсоолорумда зордук-зомбулуксуз жана чагымчылсыз жүрүм-турумду жактайм. Мен жынысына, майыптыгына, этникалык таандыктыгына, динине, кастасына, тилине, СПИД же башка медициналык көйгөйлөрү бар экендигине жана бөлөк инсандык аспектилерине карабастан, ар биринин укугун сыйлайм. Мен адилет, ак ниет жана адептүүлүк менен иштейм жана адамдарга урмат жана	1.2. SOS то өзүңүздүн ролуңуз аркылуу алакада болгондордун бардыгы менен бирдей, акыйкат, татыктуу жана урмат-сый менен мамилеңизди сактоону өтүнөбүз.

сый мамиле кылам. Мен Бириккен Улуттар Уюмунун Конвенцияларына ылайык келген жергиликтүү мыйзамдар менен жергиликтүү маданиятты, каада-салттарды жана тажрыйбаны урматтайм. Мен басмырлоонун, кысым көрсөтүүнүн же зомбулуктун (дене-боюна, сексуалдык же вербалдык), коркутуунун же эксплуатация кылуунун эч бир түрүнө же башка адамдын укуктарын бузуунун кайсы түрүнө болбосун катышпайм.

1.3. Эгер мен жетекчилик кызматты ээлеп калсам, мен кошумча жоопкерчиликте болорумду түшүнөмүн жана мына ушул Кодекске ылайык тактыктуу жүрүм-турум менен үлгү болушум керек, ошондой эле кол алдымдагылардын татыктуу жүрүм-туруму үчүн шарттардын түзүлүшүнө, алардын ар биринин Кодекс менен таанышып чыгып, аны өз тажрыйбаларында колдонушуна, туура эмес жүрүм-турумга тыюу салынышына жана азыркы Эрежелердин мүмкүн болгон бузууларына көңүл бурууга кепилдик берүүгө тийишмин.

1.3. Мына ушул пункттун SOS Балдар айылдарында ээлеген кандай жетекчилик иштерге болбосун – айылдын директоруна, аймактык жетекчиге/менеджерге, улуттук, аймактык жана континенталдык директорго тиешеси бар.

Башка мекемелердин тажрыйбасынан белгилүү болгондой, Жүрүм-турум кодексинин ийгиликтүү жайылтылышына чечүүчү ролду жетекчилер ойношот, ошону менен бирге, Жүрүм-турум кодексинин алар тарабынан жайылтылуу ыкмасы жана өздөрүнүн татыктуу жүрүм-турумунун мисалы ушул маданиятка кызыктырып дем берет.

Жүрүм-турум кодекси кемчиликсиз иштерге дем берүүдө жана жүрүм-турум маселелери менен кайрылууда менеджерлерден мекемелердин кандайдыр күтүүлөрүн алмаштырбайт. Жетекчилер дагы, мурункудай эле, жүрүм-турум маселелерине ойлонуу менен, акылга салуу менен мамиле кылуулары зарыл, ал эми Жүрүм-турум кодекси SOS Балдар айылдарындагы чектөөлөрдү ар бирибизге так түшүнүүгө жардам бере алгыдай болуп түзүлгөн.

2. БАЛДАРГА КАРАТА ПРОФЕССИОНАЛДЫК ЖҮРҮМ-ТУРУМ

Жүрүм-турум кодекси

Жетектөөчү жоболор жана менеджмент үчүн түшүндүрмөлөр

Балдардын өнүгүшү жана жыргалчылыгы жөнүндө кам көрүү

2.1. Мен жалпы жонунан балдардын абалына тынчсызданам жана алардын жыргалчылыгы жөнүндө кам көрүү менен, ар бир баланын дараметин өнүктүрүүгө өз салымымды кошомун.

2.1 Адатта, балдарды коргоо деп алардын кандайдыр ырайымсыз мамилеге кабылышынан жана зыянга учуроо коркунучунан оолак кылууну камсыздоо түшүнүлөт. Бирок, бул жетишсиз. Баланын бардык жеке муктаждыктарынын аныкталышы жана ушул муктаждыктарды мүмкүн болушунча канааттандыруу аркылуу, ошондой эле алардын толук дараметин пайдаланууда мүмкүн болушунча колдоо көрсөтүү жана дем берүү аркылуу биз балдардын жыргалчылыгы жана өнүгүшү тууралуу камкордугубузда позитивдүү жана активдүү экендигибизге кепилдик берүүгө тийишпиз.

2.2 Мен балдар жөнүндө кам көрүүгө жана жагымдуу жагдай түзүүгө өзүмдүн салымымды кошомун. Мен балдарды сыйлаймын, аларга адилет жана түшүнүү менен мамиле кылам. Аларга мен моралдык жүрүм-турумдун, өзүмдү кармай билүүм жагынан үлгү болом жана тиешелүү акыл-насаатымды айтуу менен жардам беремин.

2.2

2.3. Мен балдар менен жаштар үчүн үлгү болууга тийиш экенимди түшүнөмүн, ошондуктан өзүмдү кайсы убак болбосун кадыр-барктуу жана жоопкерчиликтүү алып жүрүшүм керек.

2.3

2.4. Мен бардык балдарга, жаштарга, кесиптештериме жана өнөктөштөрүмө алардын расасына, терисинин өңүнө, этникалык таандыктыгына, жынысына, сексуалдык багытына, курагына, майыптыгына же кандай болбосун башка айырмачылыктарына карабастан сезимталдык, чыдамкайлык, абийирдүүлүк жана урмат-сый менен мамиле кыламын. Мен бардыгынын теңчилигин тааныймын жана аял менен эркектин теңдигинин тажрыйбасын кошуп, бардык балдарга бирдей мамиле кыламын.

2.4

Балдарды коргоо – аларга зыян келтирүүдөн балдардын коопсуздугун камсыздоо

2.5. Мен балдарды коргоо жана алардын эң сонун кызыкчылыктарынын урматына кызмат кылуу үчүн SOS Балдар айылдарынын мекемелери тарабынан калыптанган купуялуулук жана ишенимдүүлүк мамилелерин такай карманамын.	2.5
2.6. Мен өзүмдү дайыма басмырлоонун, зомбулуктун, ылайыксыз мамиле кылуунун жана тоотпогондуктун кандай формалары болбосун, балдар менен жаштардын коопсуздугун кепилдей ала тугандай алып жүрөмүн. Мен өзүнүн болгон дараметин өнүктүрүүгө ага мүмкүндүк бере тургандай «ар бир бала мээримге, сый-урматка бөлөнгөн үй-бүлөдө жана коопсуз жагдайда өсүшүнө» умтулуу менен, мекеменин баалуулуктарына жана көрө билүүсүнө көмөк көрсөтөмүн.	2.6
2.7. Мен балдар менен жаштарды кыялкечтик жана сексуалдык мамилелерге тартпайм жана демилге көтөрбөйм. Мен мындай мамилелер юридикалык кесепеттерге алып келерин жана мекеменин аброюна сокку болорун толук түшүнөмүн. Жергиликтүү мыйзамдарга ылайык, баланын эрезеге жана никеге туруу курагына жеткендигине карабастан, алар менен сексуалдык мамиледе болууга тыюу салынган. Баланын жаш курагын жаңылыш түшүнүп алуу коргоочу аргумент болуп саналбайт.	2.7
2.8. Интимдик мамиледе болууну же кордоонун, кемсинтүүнүн, эксплуатациялоонун башка формаларын кошкондо, секс үчүн кызматтарды же товарларды, жумушту, акчаны алмашууга тартылбаймын. Бул болсо өзүнө SOS кызматтарынын катушуучуларынын аркасында мүмкүн боло турган жардамды пайдаланууну да камтыйт.	2.8 Мурда эске салынгандай, Жүрүм-турум кодекси мекемеден сырткары жерлерде да болгон секс үчүн кызматтарды, жумушту, акчаны алмашууга жана сойкулуктан пайдаланууга катуу тыюу салышына жана кодексстерге таянат. Мындай жүрүм-турум SOS Балдар айылдарынын принциптерине жана баалуулуктарына, ошондой эле адамдарга татыктуу жана урмат-сый менен мамиле кылууну камсыздоого багытталган адам укуктарынын принциптерине да толугу менен каршы келет.
2.9. Мен мекемеден жардам алып турушкан жергиликтүү шериктештердин мүчөлөрү менен сексуалдык катнашта болбойм, анткени бул катнаш теңсиздик мамилелерине негизденет жана SOS Балдар айылдарынын ишине болгон ишенимди кетирет.	2.9 Жүрүм-турум кодекси балдар менен сексуалдык мамиледе болууга тыюу салат, бирок бул шарт кандайдыр кызмат көрсөтүү аркылуу SOS Балдар айылдары менен өз ара карым-катнашта болгон 18 жашка чыккан жана андан улуу адамдар менен болгон сексуалдык

	мамилелерге да жайылтылат. Бул категорияга мурда Балдар айылдарынын резиденттеринен болушкан жана азыр мекемеден кетишкен балдар же SOS энелер жана/же алардын үй-бүлөсү, ошондой эле үй-бүлөнү бекемдөө боюнча Программанын алкагында кызматтарды алгандар кирет. Эгер кызматкер жогоруда талкууланган категориядагы адамга мыйзамдуу түрдө үйлөнгөн/күйөөгө чыккан учур гана ушул пункттун жалгыз бөтөнчөлүгүнөн болушу мүмкүн.
2.10. Мен баланын эмгегин үй-турмушундагы максаттар үчүн пайдаланбайм, же өзгөчө жанымда жоопкерчилиги бар башка чоң адам болбогон соң, балдарды өзүмдүн үйүмө (конуп калууга же узак мөөнөткө) калтырууга мажбурлабайм.	2.10. Эрезеге жете элек балдар такыр эле эч нерсе жасабашы керектигин эч ким ырастайт. Ал тургай эң кичине балдар дагы үйдөгү жумуштарга жардам беришет, улам чоңоюшкан сайын анча оор эмес белгилүү бир милдеттенмелерди өздөрүнө алышат. «Баланын эмгеги» термини баланын дени сак чоңоюшуна залалын тийгизген эмгекти билдирет. Бала эмгеги өзүнүн эң жаман көрүнүшүндө баланын дене боюна, эмоционалдык жана/же психологиялык жактан коркунучтуу болгон эксплуатациялоочу жумуштарга тартат, натыйжада, ал такай залалын тийгизиши мүмкүн. SOS Балдар айылдары балдар эмгегин пайдаланууну колдобойт, бирок, эгер андан качуу мүмкүн эмес болгон учурда, кызматкерлер төмөнкү эрежелерди сактоого тийиш: Эл аралык Эмгек Уюмунун балдардын укуктары боюнча Конвенциясына каршы келген кандайдыр бир ишке балдарды катыштырбоо. Ишке жалдануунун эң төмөнкү курагы милдеттүү билим алууну аяктоо курагынан кичине болбошу керек. Демейде, бул курак өлкөнүн мыйзамына жараша 14 жаштан же 15 жаштан кичине эмес. Эмгек ишмердигинин кайсы түрүндө болбосун иштеген бардык жаштар баланын ден соолугуна, анын дене боюна, акыл-эсине, социалдык, руханий же моралдык өнүгүшүнө кедергесин тийгизген жумуштан корголууга тийиш, ошондой эле ал жумуш баланын окуусуна тоскоол болушу мүмкүн. Баланын эмгегине карата бардык мыйзамдарды жана жоболорду колдонууга жана сактагыла.¹

¹ БУУнун Жүрүм-турум кодекси http://www.un.org/Depts/ptd/pdf/conduct_english.pdf

	SOS Балдар айылдары ошондой эле SOS программаларынын катышуучуларынын – балдардын кызматкерлердин үйлөрүнө баруу тажрыйбасын колдобойт. Кээде бул жөндүү, зарыл же чындыгында аргасыз учур болуп калышы мүмкүн. Мындай учурларда, кызматкерлер балага жоопкерчиликте болгон башка чоң адамдын үйдө болушун жана визиттин жакшылап пландаштырылышын камсыз кылуулары керек жана жетекчиге бул жөнүндө билдирип, анын уруксатын алуусу керек.
2.11. Менин балдар менен ишим башкаларүчүн ачык болушу үчүн бардыгын жасаймын жана бала менен узак убакка башка адамдардан алыс жүрбөймүн.	2.11 Балдар менен иштеген адамдар аларга зыянкечтик кылуу мүмкүндүгүн издеп, көпчүлүк учурда балдарды калган топтон бөлүп, аларды башка балдар жана чоңдор менен байланыштырбастан обочолотот. Алар бала менен жеке жана башкалардан алыс иштеш үчүн көбүнчө ар кыл себептерди табышат, же кайсы бир баланы бөлүп алып, аны өзү менен кошо бир жактарга барганда алып алат. Албетте, айрым убактарда өзгөчө, эгер сиз SOS эне же балдарга кеңеш берүүчү болсоңуз бала менен көзмө көз иштегениңиз дурус. Бирок, ал тургай ушундай жеке иш үчүн баланы башкалардан таптакыр бөлүп койбостон, аны менен жеке иштөөнү камсыз кылуу мүмкүндүгү бар. Сиз бала менен иштей ала тургандай жай табыңыз, бирок силерди тегерегиңердегилер көрүп турсун.
2.12. Мен биздин отчеттуулук системабызга ылайык Баланы Коргоонун Саясатын бузуулардын башка формаларын же туура эмес мамиленин, балага болгон зордук-зомбулуктун мага белгилүү болгон бардык чыныгы жана потенциалдык фактылары жөнүндө маалымат берип турууга милдеттенем. Мен муну мекеме мени коргой жана колдой тургандыгын түшүнүү менен жасайм.	2.12 Балдардын укуктарын бузуулар жөнүндө окуяларга же күнөм саналган учурларга карата отчеттун жөндөмсүздүгү олуттуу кесепеттерге алып келиши мүмкүн. Бул ырайымсыз мамилеге кабылган бала мындан ары деле ошондой мамилеге туш боло берерине, ошондой эле, ырайымсыз мамиледен кийин өзүнө келиш үчүн балага керек болгон жардамдын четке кагылышына алып келет; мындан сырткары, бул зордукчулдун башка балдарга да ырайымсыз мамиле жасаарын түшүндүрөт. Ошондуктан, сиз балдарга ырайымсыз мамиле кылуунун фактыларга негизделген же потенциалдык учурлары жөнүндө кандай тынчсыздануулар же шек саноолор болбосун отчет берип турушуңуз керек. Андай болбосо, сизге дисциплинардык чаралар колдонулушу мүмкүн.

2.13. SOS Балдар айылдарындагы мекемелердин программаларына катышкан балдар менен жаштар жөнүндө маалыматтардын купуялуулугун сактайм² (мисалы, алардын үй-бүлөсү, ден соолугунун абалы жөнүндө маалыматтарды). Купуялуулуктун ушул принциби ошондой эле мекемелердин программаларынын мурунку катышуучуларына, алардын бир туугандарына, ал тургай кызматкерлер SOS Балдар айылдарында өздөрүнүн ишин аяктагандан кийин деле жайылтылат.

2.13 Балдар жөнүндө жеке маалыматтардын купуялуулугунун, корголушунун, кол тийбестигинин камсыз кылынышы анын жеке турмушунда укуктарынын корголушун ишке ашырууда маанилүү ролду ойнойт. Балдардын өздүк маалыматтарын карап жатканда өзгөчө этият болуу керек. Мындай маалыматты алууга уруксаты жок адамдар менен жумушчу контексттен тышкары бул сыяктуу маалыматты табууга же талкуулоого тыюу салынат. Азыркы принцип SOS менен түздөн-түз алакада болбогон башка балдарга карата да колдонулат, бирок алар жөнүндө маалыматтар мекемеде бар, мисалы SOSтун тарбиялануучуларынын бир туугандары. Купуялуулук принциби кызматкерлердин SOS Балдар айылдарынын мекемелериндеги иши аяктагандан кийин деле сакталып калуусу зарыл. Ал тургай сиз мындан ары SOS Балдар айылдарынын кызматкери болуп эсептелбесеңиз дагы, балдардын турмушу жөнүндө ким менен болсо да талкуулоого уруксат берилбейт.

² Ушул контекстте купуялуулук «азыркы маалыматты алууга кимдердин ыйгарым укугу болсо, ошолор үчүн гана маалыматтын жеткиликтүү болушу камсыз кылынат» дегенди билдирет

2. ИШТИН БАШКА АСПЕКТИЛЕРИНЕ КАРАТА ПРОФЕССИОНАЛДЫК ЖҮРҮМ-ТУРУМ

Жүрүм-турум кодекси

Жетектөөчү жоболор жана менеджмент үчүн түшүндүрмөлөр

Бийликти жана кызматты жоопкерчилик менен пайдалануу

3.1 Мен SOS Балдар айылдарынын чиновниктери, донорлору, демөөрчүлөрү, жабдып туруучулары жана башка өнөктөштөрү менен алакада болуу менен, өзүмдүн кызмат ордумду мекеменин жургалчылыгы үчүн пайдаланам. Менин SOS Балдар айылдарынын мекемелеринин алакасы бар адамдарынын алдында милдеттенмелерим жок.

3.1 SOS Балдар айылдары өзүнүн бардык ишмердигинде ишти жүргүзүүнүн этикалык стилин, отчеттуулугун, ачыктыгын көрсөтүүлөрү тийиш. Жүрүм-турум кодексинин ушул секциясы биз кандай кызматтарды көрсөтөрүбүзгө, келишимдерди түзөрүбүзгө жана персоналды дайындарыбызга карата так жетекчилик көрсөтмөлөрдү бере тургандай болуп түзүлгөн. Биз жогоруда көрсөтүлгөндөрдү ак ниеттүүлүктү, кол тийбестикти жана адилеттүүлүктү пайдалануу менен жүзөгө ашырууга тийишпиз. SOS Балдар айылдарынын мекемелеринде бүлөчүлдүккө/жактоочулукка, фаворитизмге же коррупциянын кайсы түрү болбосун орун жок.

3.2. Мага балдар, жаштар жана чоңдор колунда бийлиги бар адам катары карап жатышканын, мен түшүнүп турам. Мен бул абалды өзүмдүн жеке кызыкчылыгым, же өзүмдүн үй-бүлөмдүн, же досторумдун кызыкчылыгы үчүн пайдаланууга акым жок.

3.2

3.3 Эгер ушул товарларды же кызматтарды сатып алуу ачык, адилет жана отчет берүүчүлүк процессинин натыйжасы болуп саналбаса, мындай адамдар же компаниялар тарабынан коюлган товарлар жана кызматтар эң жакшы сапатта жана SOS Балдар айылдарынын кызыкчылыгына сатылып алынган болбосо, SOS Балдар айылдары үчүн кандайдыр бир товарларды же кызматтарды сатып алуу үчүн үй-бүлө мүчөлөрү, достор же башка жеке адамдар/юрдикалык жактар менен SOS Балдар айылдарынын атынан эч кандай иштиктүү мамиле түзүүгө тийиш эмес экенимди түшүндүрөт.

3.3

3.4 Үй-бүлө мүчөлөрүн же кесиптештердин досторун жумушка кабыл алуу персоналды тандоо процессин ачык, түшүнүктүү өткөрүүнүн гана натыйжасында болот жана ал адам эң тажрыйбалуу талапкер катары кызматка дайындалат. Эгер кызматка алардын үй-бүлө мүчөлөрү же достору талапкердигин коюп жатса, SOS Балдар айылдарынын кесиптештери же өнөктөштөрү персоналды тандоо же чечимдерди кабыл алуу процессине катышышпайт.	3.4
3.5 Мен түшүнүшүп турам, мен өзүмдүн эмгегим, кызматым үчүн кошумча акы суроого же айрыкча SOS Балдар айылынын кызматтарынан пайдаланган адамдардын алган жардамдын, көрсөтүлгөн колдоонун же кандай түрдө болбосун кызматтын ордуна билдирген ыраазычылыктарын кабыл алууга тийиш эмесмин. Менин позициям менен байланышкан мекемеде мен өкмөттөн, SOS кызматтарынан пайдаланган адамдардан, донорлордон, жабдып туруучулардан же башка адамдардан эч кандай пара же чоң белектерди (символикалык сувенирлерден башка)³ алууга тийиш эмесмин.	3.5
3.6 Жергиликтүү саясий, диний жана коомдук иштерге катышып калган учурларда, мен SOS Балдар айылдарынын миссиясы жана милдеттери жаман аттуу болбойт жана күнөм коюлбайт деп кепилдик беремин.	3.6 SOS Балдар айылдары индивидуумдар терең диний же саясий ынанымдарга ээ, алар өздөрүнүн шериктештигинде активдүү болушу мүмкүн, же ал тургай улуттук деңгээлде ошол ынанымдарынын артынан түшүү менен чоң кадыр-баркка ээ деген фактыны кабыл алышат. Бирок, алардын өзгөчө эл алдында өткөргөн ынанымдары же иш-чаралары мекеменин ынанымдары жана баалуулуктары менен келишпесе, же кандайдыр бир түрдө мекеменин кадыр-баркына шек туудурушса, SOS Балдар айылдары Жүрүм-турум кодексине ылайык чараларды көрүшү мүмкүн.
3.7 Мен мекеменин кадыр-баркына коркунуч келтирген же кесиптик иш-милдеттин аткарылышына олуттуу таасирин тийгизе турган заттарды жана спирт ичимдиктерин ыгы жок пайдаланбайм.	3.7 Заттарды мыйзамдуу же мыйзамсыз жолдор менен керектөө адамдын иш аткаруудагы жөндөмдүүлүгүн бир топ начарлатышы мүмкүн. Жүрүм-турум кодекси бул маселеде жоопкерчиликтүү мамилени талап кылат. Жолугушууларда, майрамдарда же башка өзгөчө салтанат учурунда алкоголь ичимдиктерин ичүүгө болбой тургандыгы жөнүндө айтылбайт, бирок жумуш убагында мас болууга болбойт. Андан сырткары, жумуш учурунан тышкары алкогольду өтө көп ичүү да

³ Эгер сизге кандай түрдө болбосун белек сунуш кылынган учурда, сиз бул жөнүндө өзүңүздүн жетекчиге билдирүүңүз керек.

	кызматкердин ишин аткарууга терс таасирин тийгизет, бул дагы ага каршы чаралардын колдонулушу менен аякташы мүмкүн. Мыйзамсыз же мыйзамдуу (дарыгердин көрсөтмөсү менен) ичиле турган дарылар да кызматкердин ишмердигине зор таасирин тийгизет. Мисалга алсак, айдоочу дары ичкенде, анын уйкусун келтириши мүмкүн, мындай учурда, өзгөчө, ал балдарды ташый турган болсо, SOSтун унаа каражаттарын айдап чыгууга болбойт.
3.8 Мен кесиптештерим менен жеке интимдик байланышта болбой туруп эле, жакшы жана конструктивдүү иштиктүү мамилеге кепилдик берем. Мындай мамилелер иш чөйрөсүнө жана мекеменин кызматкерлерине моралдык жактан терс таасирин тийгизиши мүмкүн.	3.8

Ресурстарды жоопкерчиликтүү пайдалануу

3.9 Бардык материалдык жана адам ресурстарын оптималдуу пайдаланууну кепилдеген көзөмөлдөө системасына ылайык, SOS Балдар айылдары тарабынан мага ишеним менен берилген ресурстарды мен жөнү менен, ачык башкарамын.

3.9

3.10 Кызматкерлер – SOS Балдар айылдарынын эң маанилүү ресурсу, мен өзүмдүн ден соолугумду, коопсуздугумду же мени менен иштеген адамдардын ден соолугу менен коопсуздугун тобокелге коюу менен өзүмдү алып жүрө албайм.

3.10

3.11 Мен компьютердик жана башка маалыматтык технологияларды жоопкерчилик менен пайдаланам жана аны жөнү жок колдонуудан, өзгөчө балдарды кемсинткен түрдөгү (балдардын порнографиясы) материалды кошуп, бирок чек койбостон, кандай ылайыксыз же кемсинткен материал болбосун таратуудан, көчүрүүдөн, көрүүдөн, түзүүдөн, жайылтуудан карманамын.

3.11

3.12 Кийинки муунга курчап турган чөйрөнү кол тийбеген жана таза бойдон өткөрүп берүү менен балдар жана жаштар үчүн үлгү болууга аракет кылып, курчап турган чөйрөнү сактоо менен өзүмдүн кызматтык милдеттеримди аткарамын.

3.12

Маалыматтарды жоопкерчиликтүү пайдалануу

3.13 Менин SOS Балдар айылындагы кызматым ишенимди жана купуялуулукту билдирерин түшүнүү менен, зарыл болгон учурларда же менин жоопкерчилигимдин чегинен сырткары чыккан учурларда маалыматтарды ачып көрсөтүүдө акыл-эстүүлүк менен иш алып барамын. Бул маалыматты ачууга алдын ала уруксаты жок же SOS тун тиешелүү колдонмолорунда көрсөтүлгөн уруксат кылынган чектен өтүү менен, мен кандай сыпайы же потенциалдык коркунучтуу маалымат болбосун жеке же юридикалык жактарга, анын ичинде жалпыга маалымдоо каражаттарына таратпайм. Ушул чектөө кызматкерлер тарабынан SOS Балдар айылында иш бүткөндөн кийин деле сакталат.

3.13 Сензитивдүү, купуя жана/же потенциалдык зыяндуу деп саналган тиешелүү уруксаты жок чечилбеген маалыматтарды ачуу. Бул эреже SOS Балдар айылдарында иш бүткөндөн кийин дагы сакталууга тийиш. SOS Балдар айылдарында иш аяктагандыгына карабастан, ушул жүрүм-турум кодекси, эми мурдагы кызматкерлерге жайылбайт. Ачылган маалыматтын мазмунуна жараша, мурдагы кызматкерлерге карата мыйзамдуу чаралар колдонулушу мүмкүн.

3.14 Балдар же кесиптештер жөнүндө жалпы маалыматтарды бөлүшүү менен (Мисалы, маалыматтар, сүрөттөр ж.б., ПИАР максаттар үчүн), мен муну адамдын кадыр-баркын жана жеке мейкиндигин урматтоо жана көңүл буруу менен жасаймын.	3.14 Сиз фотосүрөттөрдү же буга окшош бир нерсени колдонуу жөнүндө кайсы бир жетектөөчү жоболорду пайдаландыңыз беле?
3.15 Балдардын эң мыкты кызыкчылыктарын такай эске алуу менен, мекеменин эриш-аркак климатын түзүүгө өзүмдүн салымымды кошуу үчүн, мен талап кылынган маалыматты өз убагында берип турууга болгон мүмкүнчүлүгүмдү жумшаймын.	3.15

4. ЖҮРҮМ-ТУРУМ КОДЕКСИН БУЗУУНУН КЕСЕПЕТТЕРИ

<i>Жүрүм-турум кодекси</i>	<i>Жетектөөчү жоболор жана менеджмент үчүн түшүндүрмөлөр</i>
4.1 Менин ар бир аракетимдин мааниси бар! Ушул жүрүм-турум кодексин бузуу балдардын, жаштардын жана жалпы жонунан бүтүндөй мекеменин турмушуна олуттуу таасирин тийгизерин мен түшүнөмүн. Ошондуктан, SOS Балдар айылдарынын мекемеси ушул Эрежелерди бузуулардын ар бирине, кызматына, статусуна же жеке мамилелерине карабастан – SOSтун саясатына жана/же мамлекеттик жана жергиликтүү мыйзамдарга ылайык тиешелүү түрдө таасирденерин, мен түшүнүп турамын. Эрежелерди бузуулардын кесепеттери жумуштан бошотуп жиберүүгө чейинки дисциплинардык чараларды жана бийликтин жергиликтүү органдарына, мисалы милицияга же башка тиешелүү органдарга кайрылуу мүмкүнчүлүктөрүн камтышы мүмкүн.	4.1 Конкреттүү натыйжалар /PSA/GSC улуттук ассоциациясынын персонал боюнча менеджери тарабынан иштелип чыгууга тийиш Дисциплинардык чаралардан баштап (тренингдердин, иликтөөнүн учурунда кызматынан адилеттик менен убактылуу четтетилиши ж.б. сыяктуу) жана эмгек келишимин токтотуу жана/же укуктук чараларды (жергиликтүү укук коргоо органдарына арыз менен кайрылуу сыяктуу) колдонуу менен бүткөн кийинки аракеттер өзгөртүлүшү мүмкүн. Ыгы жок жүрүм-турумдун маңызына жараша персонал менен иштөө бөлүмү Башкы Катчылыктын же Улуттук Ассоциациянын алкагында тиешелүү дисциплинардык/административдик чараларды аныктайт. Натыйжалар тике жана тартылган кызматкерлер менен күн мурунтан сүйлөшүлүп алынууга тийиш. Жетекчилик жазанын административдик чараларын кабыл алуу ыйгарым укугуна ээ. Белгилей кетүү: SOS Балдар айылдарынын ар бир тике же тартылган кызматкери өзү жашап жана иштеп жаткан жердин мыйзамдары боюнча иштөөгө тийиш. Мыйзамга каршы келген жүрүм-турум жөнүндө отчет жергиликтүү укук коргоо органдарына жөнөтүлүүгө тийиш (полиция, мамлекеттик бийлик органдары ж.б.) жана мындай окуялар SOS мекемелеринде эмес, укук коргоо органдары тарабынан иликтенүүгө тийиш.
4.2 Эгер мага Жүрүм-турум кодексин бузуунун учурлары белгилүү болсо, анда бул жөнүндө өзүмдүн менеджериме же мындай маалыматты алууга ыйгарым укугу бар башка адамга билдирип коюу менин милдетим, мисалы, балдарды коргоого тиешеси болгон окуялар жөнүндө Ишенимдүү адамга билдирүү.	4.2

4.3 Жүрүм-турум кодексинин анык же болушу мүмкүн болгон бузуулары жөнүндө маалыматты берип жатып, мен муну ак ниеттүүлүк менен жасашым керек жана ал тургай арыз акыр түбү жалган деп табылып калса да, өзүмдүн милдеттеримдин аткарылышынын натыйжасы катары мен терс кесепеттерге жана терс таасирге туш болбой турганымга SOS Балдар айылдары кепилдик берерин түшүнөмүн. Ошого карабастан, эгер мен арызды атайылап кастык менен жазсам дагы, мен бул үчүн дисциплинардык жазага тартыларымды түшүнүп турам. Андан сырткары, эгер мен Кодекстин бузулгандыгы жөнүндө билип туруп, бирок бул маалыматты ыйгарым укугу бар адамдарга билдирбегендигим үчүн да, мен дисциплинардык жазага тартылышым мүмкүн.	4.3
4.4 Мен Жүрүм-турум кодекси татыктуу жүрүм-турумдун бардык аспектилери кучагына ала албай тургандыгын түшүнөмүн. Эгер менде мекеменин аброюна залалын тийгизе турган жалпы кабыл алынган эрежелердин бузулушу же кимдиндир жасашы мүмкүн болгон татыксыз жүрүм-туруму жөнүндө тынчсыздануу пайда болсо, мен бул көйгөйдү өзүмдүн менеджерим менен көтөрүп чыгууга милдеттенем.	4.4 Албетте, Жүрүм-турум кодекси SOSго иштеген кызматкер же мекемеге тартылган кызматкер кабылышы мүмкүн болгон ар бир кырдаалды камтый албайт. Бир дагы жобо болушу мүмкүн болгон бардык кырдаалдарды камтыган жетектөөчү жобо болуп кызмат кыла албайт. Ошондуктан, кандай болбосун каралып жаткан кырдаалда баланын кызыкчылыгынын артыкчылыктуу багыттары жана ойлонуп жасалган иш эң маанилүү бойдон калат.
4.5 Менеджердин жүрүм-туруму шек туудурган учурда, маалымат жогору турган менеджерге билдирилүүгө тийиш.	4.5

5. КОЛ КОЮУ ЖАНА МИЛДЕТТЕНМЕ	
Жүрүм-турум кодекси	Жетектөөчү жоболор жана менеджмент үчүн түшүндүрмөлөр
5.1. Мен SOS Балдар айылдарынын жүрүм-турум кодексинин бардык пункттарын көңүл коюп окуп чыктым жана түшүндүм. Мекемедеги бардык ишимдин аралыгында ушул Кодексте көрсөтүлгөн жүрүм-турум стандарттарына колдоо көрсөтүшүмдү менден SOS Балдар айылдарынын мекемеси күтүп жатканын, мен толугу менен түшүнүп турамын. Мен ушул Кодекстин мазмунуна жана контекстине толугу менен ортоктош боломун. Ушул жүрүм-турум кодексине кол коюп жатып, мекемедеги менин ишимдин сөзсүз шарты катары, талап кылынган жүрүм-турум стандарттарын жана жашоо стилин аныктоо жана колдоо боюнча SOS Балдар айылдарынын бардык мекемелери менен бирдикте иш алып бруга өзүмө милдеттенме кабыл аламын.	5.1. SOS Балдар айылдарынын мекемелеринде түздөн-түз иштешкен же тартылган бардык кызматкерлер ушул Жүрүм-турум кодексин окуп чыгып, өздөрүнүн жетекчиси менен анын принциптерин жана күтүлүп жаткан жүрүм-турумду талкууга алышы керек. Тике же тартылган кызматкер өзүнүн колу менен ушул Кодекстеги жүрүм-турум стандарттарын жана баалуулуктарын жактыргандыгын билдирет. Бул жактоочулук SOS Балдар айылынын мекемесинде иштеп баштоонун алдын ала шарты болуп саналат. Ошентип, кызмат көрсөтүү боюнча эмгек келишимин/контрактты түзүүнүн эң алгачкы стадиясында Жүрүм-турум кодексине ар бир кызматкер кол коюуга тийиш. Бирок жаңы дайындалган кызматкерде/тартылган кызматкерде, алар кол кое турган ушул Жүрүм-турум кодексинин баалуулуктарын жана принциптерин толук түшүнүүгө жана талкуулоого мүмкүнчүлүк болушу керек.
5.1. Мен өзүм кол койгон документтин көчүрмөсүн алдым. Ал менин өздүк деломдо сакталат. Аты-жөнү: _____ Дата: _____ Колу : _____ Орду: _____	5.2.